روزنامه صبح ایران
دنیای اقتصاد
گروه دیپلماسی
۵۲۱۸۹۳۱۴
khabar@den.ir

از تلاش ونس برای خروج آمریکا از جنگ تا تشدید تحرکات میانجی‌ها

چین منجی دیپلماسی ترامپ می‌شود؟

دنیای اقتصاد آکسیوس از شدت گرفتن تلاش‌های جی‌دی ونس، معاون رئیس جمهور آمریکا با هدف دستیابی به آتش‌بس جدید و ازسرگیری مذاکرات هسته‌ای با میانجی‌گری قطر خبر داده و گزارش واشنگتن‌پست حاکی از تمایل کاخ سفید به وارد کردن چین به معادلات دیپلماتیک جنگ ایران و آمریکا است. واشنگتن امیدوار است پکن با استفاده از نفوذ خود بر تهران، به تسهیل روند پایان دادن به جنگ کمک کند؛ با این حال، نشریه فارن‌پالیسی با برشمردن ملاحظات راهبردی، اقتصادی و ژئوپلیتیک چین معتقد است پکن انگیزه‌ای برای همراهی با خواسته‌های واشنگتن و اعمال فشار بر ایران ندارد. از نگاه این نشریه، اولویت چین نه کمک به دولت ترامپ برای خروج از بحران ایران، بلکه تقویت جایگاه خود در خاورمیانه، حمایت از شکل‌گیری نظم امنیتی منطقه‌ای مستقل از آمریکا و میانجی‌گری میان تهران و کشورهای عربی خلیج فارس است؛ رویکردی که نشان می‌دهد محاسبات بلندمدت پکن با نیاز فوری واشنگتن برای پایان دادن به جنگ هم‌راستا نیست.

ترامپ دست به دامان چین شد

دیوید ایگناتیوس، ستون‌نویس واشنگتن‌پست، در گزارش خود با اشاره به دشوارتر شدن شرایط سیاسی دونالد ترامپ پس از شکست جمهوری‌خواهان در انتخابات میان‌دوره‌ای، از تلاش دولت آمریکا برای استفاده از ظرفیت چین به‌منظور پایان دادن به جنگ با ایران خبر می‌دهد. به نوشته او، یافتن راهی برای خروج از جنگ با ایران، به دلیل افزایش نارضایتی افکار عمومی آمریکا از تداوم درگیری‌ها، به فوری‌ترین و دشوارترین چالش پیش روی کاخ سفید تبدیل شده است. در همین راستا، اسکات بسنت، وزیر خزانه‌داری آمریکا، با حمایت ترامپ به سراغ پکن رفته و از مقام‌های چینی خواسته است از نفوذ خود بر تهران برای کمک به پایان دادن به جنگ استفاده کنند. به گفته یک مقام آمریکایی آگاه از این رایزنی‌ها، چین پیام واشنگتن را به ایران منتقل کرده است. این تحول نشان می‌دهد که دولت آمریکا، در کنار پیگیری مسیرهای مستقیم و میانجی‌گرانه، به دنبال فعال کردن ظرفیت دیپلماتیک پکن برای اثرگذاری بر محاسبات تهران است. در همین حال، بسنت همچنان مدیریت روابط آمریکا و چین را در آستانه سومین دیدار سران دو کشور در سال جاری میلادی بر عهده دارد. ترامپ در دیدار ماه سپتامبر خود در واشنگتن از شی جین‌پینگ، رئیس جمهور چین، خواست در مساله ایران کمک کند. این موضوع در دیدار ۱۸ نوامبر دو رئیس جمهور در شنژن بار دیگر مطرح خواهد شد. پوتین نیز در این نشست حضور خواهد داشت.

ترامپ امیدی به شی نداشته باشد

از سوی دیگر نشریه فارن‌پالیسی در تحلیلی که اخیرا منتشر کرد، توضیح داد چین انگیزه چندانی برای اعمال فشار بر ایران به‌منظور پذیرش شروط آمریکا و پایان دادن به جنگ ندارد؛ زیرا چنین اقدامی نه با راهبرد بلندمدت پکن در خاورمیانه سازگار است و نه منافع فوری این کشور را تامین می‌کند. چین از شکل‌گیری نظم امنیتی منطقه‌ای با محوریت کشورهای خاورمیانه و کاهش وابستگی آنها به ایالات متحده حمایت می‌کند؛ رویکردی که با منافع مشترک تهران و پکن همخوانی دارد. از سوی دیگر، روابط با ایران برای چین در تعاملاتش با واشنگتن نیز اهمیت راهبردی دارد و می‌تواند به‌عنوان اهرمی در مناسبات دوجانبه مورد استفاده قرار گیرد. در چنین شرایطی، پکن دلیلی نمی‌بیند که بدون دریافت امتیازی از آمریکا، تهران را برای پذیرش خواسته‌های واشنگتن تحت فشار بگذارد. به‌ویژه آنکه دولت ترامپ نه ابزار فشار موثری بر چین در اختیار دارد و نه اراده‌ای جدی برای استفاده از آن.

فارن‌پالیسی همچنین تاب‌آوری انرژی چین را از عوامل کاهش انگیزه این کشور برای مداخله می‌داند. توسعه منابع داخلی نفت و گاز، اتکای گسترده به زغال‌سنگ و سهم کمتر نفت در سبد انرژی چین، آسیب‌پذیری پکن را در برابر اختلالات نفتی منطقه کاهش داده است. بر این اساس، اولویت چین نه نجات آمریکا از جنگ، بلکه میانجی‌گری میان ایران و کشورهای عربی خلیج فارس است؛ مسیری که هم به تقویت نظم امنیتی مستقل از واشنگتن کمک می‌کند و هم وجهه منطقه‌ای پکن را بهبود می‌بخشد. از نگاه این نشریه، ترامپ نباید انتظار داشته باشد شی جین‌پینگ برای خارج کردن آمریکا از باتلاق جنگ ایران کمک تعیین‌کننده‌ای ارائه کند.

تشدید رایزنی با شرق

در این بین شاهد هستیم که تهران حساب ویژه‌ای روی پکن باز کرده و در صورت دستیابی تهران و واشنگتن به توافق، احتمال دارد برخی میانجی‌ها، از جمله چین، در کمیته نظارت بر اجرای آن مشارکت داشته باشند. پکن می‌تواند با ابزارهایی چون سرمایه‌گذاری، همکاری‌های انرژی، سازوکارهای اقتصادی و تضمین‌های سیاسی چندجانبه، هزینه نقض تعهدات را برای طرفین افزایش دهد. در همین چارچوب، علی باقری، معاون دبیر شورای عالی امنیت ملی، دوشنبه ۱۱ آبان به چین سفر کرد و همزمانی این سفر با سفر محسن رضایی به روسیه نشان‌دهنده تداوم رایزنی‌های راهبردی تهران با دو متحد شرقی خود در مقطع حساس کنونی است.

جنگ چگونه نظم اقتصادی و امنیتی خاورمیانه را تغییر می‌دهد؟

پایان معادله قدیمی نفت در برابر امنیت

دنیای اقتصاد جنگ ایران وارد مرحله‌ای شده که پیامدهای آن دیگر به تهران، واشنگتن و تل‌آویو محدود نیست. کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس، که سال‌ها امنیت و ثبات اقتصادی خود را بر پایه همکاری راهبردی با آمریکا، صادرات انرژی و موقعیت ژئوپلیتیک تنگه هرمز بنا کرده بودند، اکنون با واقعیتی متفاوت روبه‌رو هستند: جنگ می‌تواند همان زیرساخت‌هایی را تهدید کند که اساس قدرت اقتصادی و سیاسی آنها محسوب می‌شوند. گزارش فاکس‌نیوز از فضای سیاسی امارات و تلاش‌های دیپلماتیک برای جلوگیری از بازگشت جنگ، در کنار تحلیل بلومبرگ درباره ضرورت بازنگری کشورهای خلیج فارس در وابستگی به نفت، آمریکا و تنگه هرمز، تصویری از یک تحول عمیق منطقه‌ای ارائه می‌دهد؛ تحولی که حتی در صورت توقف درگیری‌های نظامی نیز به‌سادگی معکوس نخواهد شد.

آخرین فرصت پیش از بازگشت جنگ

فاکس‌نیوز در گفت‌وگو با علی راشد النعیمی، رئیس کمیته دفاع، امور داخلی و خارجی شورای ملی فدرال امارات، از وجود نشانه‌هایی از پیشرفت در مذاکرات میان ایران و آمریکا خبر می‌دهد. النعیمی با اشاره به تلاش‌های میانجی‌گرانه قطر، نسبت به امکان دستیابی به راه‌حل سیاسی ابراز خوش‌بینی محتاطانه کرده است؛ هر چند تاکید دارد که احتمال بازگشت به درگیری نظامی همچنان وجود دارد. این موضع، بیانگر نگرانی اصلی دولت‌های عربی است: آنها نه خواهان پیروزی نظامی ایران هستند و نه تمایلی دارند که هزینه یک جنگ گسترده دیگر را بپردازند. تجربه حملات موشکی و پهپادی ایران به کشورهای منطقه نشان داده است که میزبانی پایگاه‌های آمریکایی به معنای مصونیت در برابر حملات نیست. در همین حال، اختلافات تهران و واشنگتن همچنان جدی است. ایران خواستار رفع تحریم‌ها، آزادسازی دارایی‌های مسدودشده و پایان محاصره دریایی آمریکا شده و در مقابل، واشنگتن بر ضرورت تعیین تکلیف پرونده هسته‌ای تاکید دارد. بنابراین، وجود کانال‌های مذاکره الزاما به معنای نزدیک بودن توافق نیست.

آمریکا؛ تضمین امنیت یا بخشی از معادله بحران؟

یکی از مهم‌ترین استدلال‌های مطرح‌شده در تحلیل بلومبرگ، ضرورت بازنگری کشورهای خلیج فارس در الگوی سنتی امنیتی آنهاست. برای دهه‌ها، حضور نظامی آمریکا ستون اصلی امنیت کشورهای عربی منطقه محسوب می‌شد. اما تهاجم آمریکا علیه ایران یک پرسش اساسی ایجاد کرده است: اگر پایگاه‌های نظامی آمریکا در خاک کشورهای عربی به اهداف احتمالی حملات تلافی‌جویانه تبدیل شوند، آیا این حضور همچنان تضمین‌کننده امنیت است یا خود می‌تواند بخشی از آسیب‌پذیری این کشورها باشد؟ این مساله به معنای پایان همکاری نظامی با واشنگتن نیست. کشورهای منطقه همچنان به فناوری‌های دفاعی، سامانه‌های رهگیری موشکی و توان نظامی آمریکا وابستگی دارند. با این حال، ضرورت تنوع‌بخشی به روابط دفاعی و کاهش وابستگی مطلق به یک قدرت خارجی بیش از گذشته مطرح شده است. در واقع، کشورهای خلیج فارس به دنبال ایجاد تعادلی جدید هستند: حفظ همکاری با آمریکا، توسعه روابط با قدرت‌های دیگر و افزایش توان دفاع مستقل.

نفت و هرمز؛ دو نقطه فشار اقتصاد جهانی

دومین محور اساسی، آسیب‌پذیری اقتصاد انرژی است. تنگه هرمز یکی از مهم‌ترین مسیرهای انتقال نفت و گاز جهان است و هرگونه اختلال در عبور کشتی‌ها می‌تواند به سرعت بازارهای جهانی انرژی، هزینه حمل‌ونقل و انتظارات تورمی را تحت تاثیر قرار دهد. اهمیت این مساله برای کشورهای عربی دوچندان است؛ زیرا بخش مهمی از درآمد، سرمایه‌گذاری خارجی و برنامه‌های توسعه اقتصادی آنها به صادرات مطمئن انرژی وابسته است. جنگ همچنین نشان داده که حتی برخورداری از ذخایر عظیم نفت و گاز، بدون امنیت مسیرهای انتقال، تضمینی برای ثبات اقتصادی نیست. به همین دلیل، توسعه مسیرهای صادراتی جایگزین، افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی و تقویت زیرساخت‌های داخلی اهمیت بیشتری پیدا کرده است. بلومبرگ در چارچوب همین استدلال، سه وابستگی راهبردی را برجسته می‌کند: وابستگی اقتصادی به نفت، وابستگی امنیتی به آمریکا و وابستگی جغرافیایی به تنگه هرمز. جنگ با ایران نشان داده که حل‌وفصل همزمان این سه چالش دشوارتر از گذشته شده است.

پایان جنگ به معنای بازگشت به گذشته نیست

پیام مشترک دو گزارش روشن است: جنگ علیه ایران صرفا یک بحران نظامی نیست، بلکه آزمونی برای نظم امنیتی و اقتصادی خلیج فارس محسوب می‌شود. حتی اگر مذاکرات تهران و واشنگتن به توافق منجر شود و درگیری‌ها متوقف شوند، اعتماد پیشین به امنیت مسیرهای انرژی، تضمین‌های نظامی آمریکا و ثبات ژئوپلیتیک منطقه به‌سادگی احیا نخواهد شد. کشورهای خلیج فارس ناچارند درباره آینده اقتصاد بدون وابستگی بیش از حد به نفت، امنیت بدون اتکای انحصاری به آمریکا و تجارت بدون وابستگی مطلق به تنگه هرمز تصمیم بگیرند. در نهایت، شاید مهم‌ترین پیامد جنگ ایران نه صرفا تغییر موازنه نظامی، بلکه تغییر محاسبات راهبردی کشورهایی باشد که سال‌ها تصور می‌کردند ثروت نفتی و اتحاد با قدرت‌های بزرگ می‌تواند آنها را از پیامدهای جنگ‌های منطقه‌ای دور نگه دارد.

جنگ چگونه نگاه ایران به روسیه را تغییر داد؟

تقویت روابط تهران و مسکو

دنیای اقتصاد: جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران، نگاه تهران به مسکو را وارد مرحله تازه‌ای کرده است. روسیه که در بخشی از محافل سیاسی و اجتماعی ایران شریکی غیرقابل اتکا تلقی می‌شد، اکنون بیش از گذشته بازیگری مهم در پشتیبانی نظامی، بازسازی توان دفاعی و تقویت بازدارندگی ایران به شمار می‌رود. چتم‌هاوس در گزارشی، ضمن بررسی این تحول، آن را نتیجه تغییر محاسبات امنیتی در ایران پس از جنگ می‌داند؛ هرچند که ارزیابی می‌کند نزدیکی دو کشور به معنای رفع همه تردیدها درباره مسکو نیست.

روند تقویت روابط تهران و مسکو با چند دیدار در سطح عالی رتبه دنبال شد. مسعود پزشکیان، رئیس جمهور ایران در ابتدای اکتبر در ترکمنستان با ولادیمیر پوتین، همتای روس خود دیدار کرد. پس از آن نیز سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه، برای نخستین بار از زمان آغاز جنگ به تهران سفر و با سید عباس عراقچی، همتای ایرانی خود، پزشکیان و محسن رضایی، دبیر شورای عالی امنیت ملی، دیدار کرد. سپس دبیر شعام در سفری از پیش تعیین نشده به مسکو سفر کرد. این گفت‌وگوها بر توسعه همکاری‌های انرژی، حمل‌ونقل و پیشبرد توافق جامع راهبردی دو کشور متمرکز بود. پزشکیان ۲۷ اکتبر نیز بار دیگر در مسکو با پوتین دیدار کرد؛ دیداری که در آن طرفین بر تداوم همکاری‌های دوجانبه تاکید کردند. این روند با تماس محسن رضایی با پوتین و همچنین سفر وی به مسکو و دیدار با رئیس جمهور روسیه در کرملین ادامه یافت.

با این حال، رابطه تهران و مسکو همواره با بدبینی‌هایی همراه بوده است. چتم‌هاوس ادعا می‌کند از اواخر سال ۲۰۲۲ و همزمان با مطرح شدن موضوع استفاده روسیه از پهپادهای ایران در جنگ با اوکراین، در تهران این پرسش مطرح بود که مسکو در برابر چنین حمایتی چه پشتیبانی موثری به ایران ارائه کرده است.

این تردیدها تنها به بُعد اقتصادی حمایت‌ها محدود نمی‌شد. به نوشته چتم‌هاوس، برخی این موضوع را مطرح کرده‌اند که روسیه تلاش کرده تا ایران را به جنگ اوکراین بکشاند، برخی دیگر نیز هشدار داده بودند که مسکو ممکن است از تهران به عنوان برگ چانه‌زنی در مذاکرات با واشنگتن بر سر اوکراین استفاده کند. منتقدان دیگری نیز به عدم حمایت موثر روسیه در جنگ ۱۲ روزه از ایران اشاره کردند.

با وجود این سابقه، جنگ اخیر ارزیابی بخشی از ساختار سیاسی و امنیتی ایران از ارزش همکاری با روسیه را تغییر داده است. چتم‌هاوس با استناد به گزارش‌هایی درباره ارائه اطلاعات از مواضع نظامی آمریکا، تصاویر ماهواره‌ای و قطعات تسلیحاتی از سوی روسیه به ایران، ارزیابی می‌کند که این حمایت‌ها جایگاه طرفداران همکاری نزدیک‌تر با مسکو را تقویت کرده است. این موضوع همچنین نشان می‌دهد که همکاری با روسیه صرفا راهی برای کاهش فشار تحریم‌ها نیست و می‌تواند در بازسازی پدافند هوایی، زیرساخت موشکی و صنایع دفاعی نقش داشته باشد.

دیدار سرلشکر رضایی با پوتین در کرملین نیز تازه‌ترین تحول در این مسیر بود. دبیر شعام در این سفر پیام رهبر انقلاب را به رئیس جمهور روسیه منتقل کرد و گفت که مذاکرات بر مسائل منطقه‌ای، ترتیبات امنیتی پس از جنگ و همکاری‌های دوجانبه متمرکز بوده است. به گفته رضایی، دو طرف درباره شکل‌گیری ترتیبات امنیتی منطقه‌ای بدون مداخله قدرت‌های خارجی رایزنی کردند.

با این همه، نزدیکی فزاینده دو کشور را نباید با شکل‌گیری اتحاد دفاعی الزام‌آور یکی دانست. چتم‌هاوس استدلال می‌کند که مقام‌های ایرانی همچنان نسبت به اولویت دادن روسیه به منافع خود و نبود تضمین امنیتی متقابل محتاط خواهند بود. براساس این گزارش، توان مسکو برای پاسخ‌گویی به نیازهای ایران نیز به‌دلیل جنگ اوکراین و فشار بر صنایع دفاعی‌اش محدود است. بنابراین، این جنگ روسیه را به ضامن امنیت ایران تبدیل نکرده، اما جایگاه آن را در محاسبات راهبردی تهران ارتقا داده و همکاری با مسکو را به ضرورتی پررنگ‌تر برای بازسازی و بازدارندگی بدل کرده است.

بلوف دروازه آهنین

دنیای اقتصاد: تشکیل «کارگروه دروازه آهنین» از سوی سنتکام برای مختل کردن مسیرهای زمینی و تدارکاتی ایران، تلاشی تازه برای افزایش فشار اقتصادی و لجستیک بر تهران است؛ اما موفقیت آن در تغییر محاسبات ایران بعید به نظر می‌رسد. دنی سیترینوویچ پژوهشگر موسسه امنیت ملی اسرائیل در این باره معتقد است: ایران با وسعت جغرافیایی زیاد، شبکه‌های گسترده مرزی و تجربه چند دهه دور زدن تحریم‌ها، ظرفیت قابل توجهی برای مقابله با چنین محدودیت‌هایی دارد. حتی اجرای موفق این عملیات نیز لزوما به معنای دستیابی به هدف سیاسی واشنگتن، یعنی وادار کردن ایران به تسلیم، نخواهد بود. از سوی دیگر، افزایش فشار می‌تواند واکنش تهاجمی تهران و تشدید تنش‌های منطقه‌ای را در پی داشته باشد. در واقع، مختل کردن مسیرهای تدارکاتی صرفا یک ابزار فشار است، نه راهبردی برای حل بحران. آمریکا نمی‌تواند به‌آسانی ایران را از جهان منزوی کند و بدون ارائه یک مسیر دیپلماتیک معتبر، این اقدام ممکن است تنها به تشدید درگیری‌ها بینجامد، بی‌آنکه دستاورد سیاسی مشخصی برای واشنگتن داشته باشد.

INVITATION TO BID
South Aluminum Corporation (SALCO) intends to purchase 1،000 Pcs Cathode Blocks
Hereby SALCO invites all interested participants to bid، after going through the details on the below mentioned address:
https://en.salcocomplex.com/tender/procurement-of-cathode-blocks-2/
If you have any questions or require further details please send us an email to the following address:
Mirzanezhad@salcocomplex.com

مناقصه عمومی
خرید کفش ایمنی
از شرکت‌های واجد شرایط دعوت می‌گردد با مراجعه به نشانی ذیل از جزییات مناقصه مطلع گردند:
www.salcocomplex.com/ tender
همچنین متقاضیان می‌توانند از طریق رایانامه و شماره تماس زیر اطلاعات تکمیلی را کسب نمایند
legaloffice@salcocomplex.com
تلفن: ۵۳۷۴۵۰۰۰ (۰۲۱)
داخلی ۵۲۲۱

مزایده عمومی
فروش یک دستگاه خودرو تویوتا لندکروز
از شرکت‌های واجد شرایط دعوت می‌گردد با مراجعه به نشانی ذیل از جزییات مزایده مطلع گردند:
www.salcocomplex.com/ tender
همچنین متقاضیان می‌توانند از طریق رایانامه و شماره تماس زیر اطلاعات تکمیلی را کسب نمایند
legaloffice@salcocomplex.com
تلفن: ۵۳۷۴۵۰۰۰ (۰۲۱)
داخلی ۵۲۲۱

تجدید شده
مزایده عمومی فروش ضایعات مواد نسوز شامل آجر نسوز، کلسیم سیلیکات و خاک نسوز کوبیدنی (Dry Barrier)
از شرکت‌های واجد شرایط دعوت می‌گردد با مراجعه به نشانی ذیل از جزییات مزایده مطلع گردند:
www.salcocomplex.com/ tender
همچنین متقاضیان می‌توانند از طریق رایانامه و شماره تماس زیر اطلاعات تکمیلی را کسب نمایند:
legaloffice@salcocomplex.com
تلفن: ۵۳۷۴۵۰۰۰ (۰۲۱)
داخلی ۵۲۲۱

INVITATION TO BID
South Aluminum Corporation (SALCO) intends to purchase SIC (Silicon Nitride – Silicon Carbide Board)، Silicon Carbide ramming material، Silicon Carbide، Steel Bar Window (Collector Bar Window Brick)، Ceramic Fiber Board and Calcium Silicate board
Hereby SALCO invites all interested participants to bid، after going through the details on the below mentioned address:
https://en.salcocomplex.com/tender/procurement-of-linhing/
If you have any questions or require further details please send us an email to the following address:
Mirzanezhad@salcocomplex.com

تجدید شده
مزایده عمومی
فروش ضایعات کربنی (کاتد، پیست و بلوک کربنی)
از شرکت‌های واجد شرایط دعوت می‌گردد با مراجعه به نشانی ذیل از جزییات مزایده مطلع گردند:
www.salcocomplex.com/ tender
همچنین متقاضیان می‌توانند از طریق رایانامه و شماره تماس زیر اطلاعات تکمیلی را کسب نمایند:
legaloffice@salcocomplex.com
تلفن: ۵۳۷۴۵۰۰۰ (۰۲۱)
داخلی ۵۲۲۱

تجدید شده
مناقصه عمومی برچیدن بگ فیلترهای موجود، تامین، اصلاح، نصب و راه‌اندازی سه دستگاه بگ فیلتر (غبارگیر) ایستگاه ترانسفر سایت پارسیان
از شرکت‌های واجد شرایط دعوت می‌گردد با مراجعه به نشانی ذیل از جزییات مناقصه مطلع گردند:
www.salcocomplex.com/ tender
همچنین متقاضیان می‌توانند از طریق رایانامه و شماره تماس زیر اطلاعات تکمیلی را کسب نمایند
legaloffice@salcocomplex.com
تلفن: ۵۳۷۴۵۰۰۰ (۰۲۱)
داخلی ۵۲۲۱